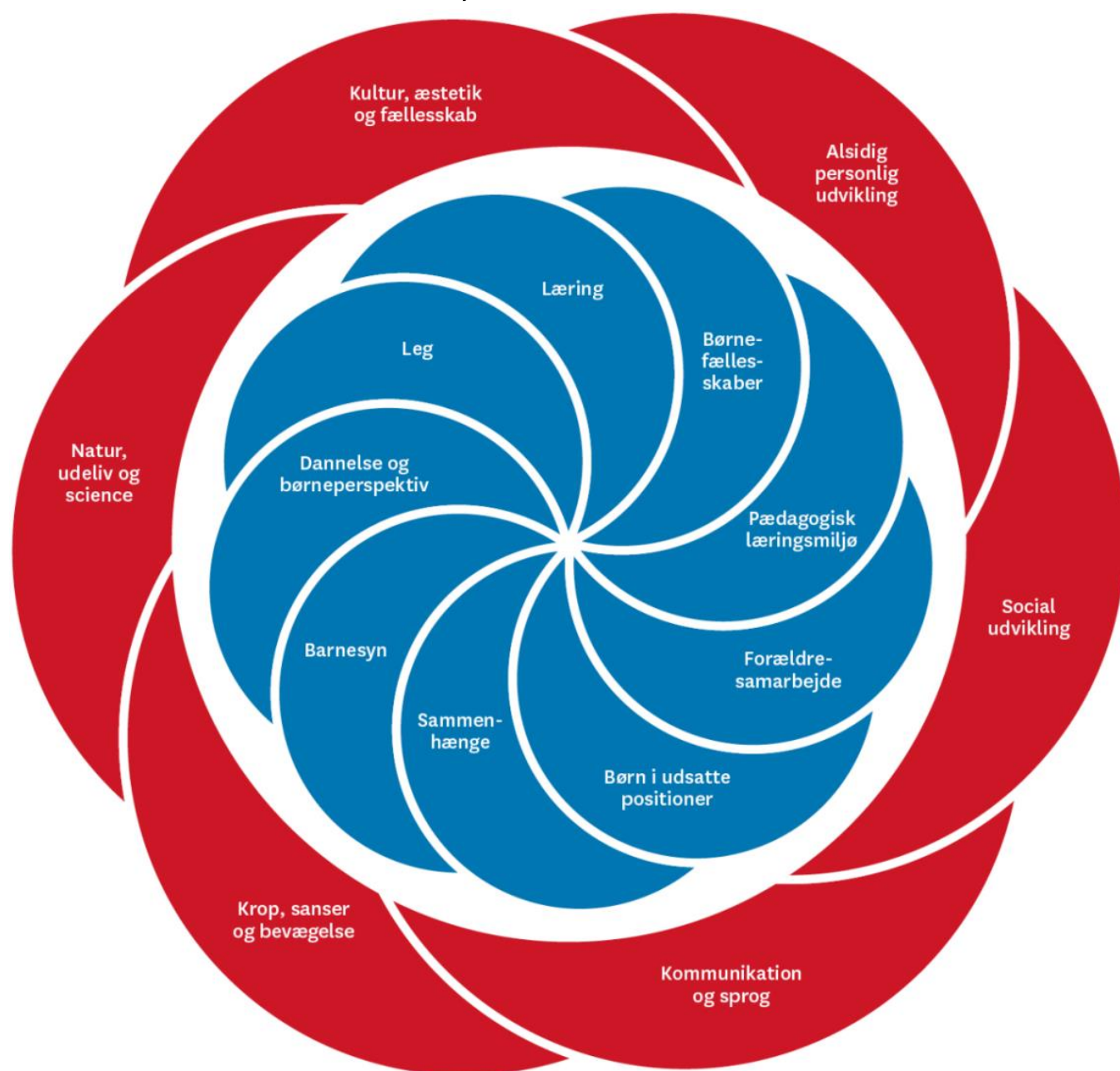

Pædagogisk Læreplan

Børnehuset Maglehøj

Børnehaven

"blomsten"

Indhold

Indledning.....	3
Vejledning til udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	4
Praktiske oplysninger.....	5
	7
Det pædagogiske grundlag	7
Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	8
Samarbejde med forældre om børns læring	10
Børn i udsatte positioner	11
Sammenhæng til børnehaveklassen (kun gældende for kommende skolestartere)	12
	13
De seks læreplanstemaer og 12 læringsmål.....	13
Alsidig personlig udvikling	14
Social udvikling	16
Kommunikation og sprog.....	18
Krop, sanser og bevægelse	20
Natur, udeliv og science	22
Kultur, æstetik og fællesskab.....	23
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	26
Inddragelse af lokalsamfundet (udarbejdes områdevis)	26
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (udarbejdes af den enkelte daginstitution)	26
Beskrivelse af Læringsmiljøer (Bilag 1)	28
Læringsmiljøer/ læreplanstemaer (bilag 2)	31
Værktøjskasse	32

Figur 1 Læreplansblomsten *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold*. (Børne- og socialministeriet, 2018)

Egedal Kommunes skabelon for den pædagogiske læreplan er udarbejdet på baggrund af:

- *Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, LBK nr. 176 af 25/02/2019*
- *Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer, BEK nr 968 af 28/06/2018*
-

- *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold (Børne- og socialministeriet, 2018)*
- *Skabelon til pædagogisk læreplan (Børne- og socialministeriet og Danmark Evalueringsinstitut, 2019)*

Indledning

Alle dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv, efter dagtilbudslovens § 7.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde, og den er et redskab til at skabe en fælles retning for det pædagogiske arbejde og samtidig sikre, at der arbejdes bevidst med pædagogik hele dagen i alle dagtilbud. Den pædagogiske læreplan er dynamisk og bruges til udvikling af pædagogisk praksis.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne og læringsmål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Det pædagogiske grundlag består af ni elementer:

- *Barnesyn*
- *Dannelse og børneperspektiv*
- *Leg*
- *Læring*
- *Børnefællesskaber*
- *Pædagogisk læringsmiljø*
- *Forældresamarbejde*
- *Børn i udsatte positioner*
- *Sammenhæng til børnehaveklassen*

Nogle elementer, eksempelvis barnesyn, skal altid være til stede, mens andre elementer, som eksempelvis sammenhæng til børnehaveklassen, kan være mere til stede i nogle sammenhæng end andre.

Der er seks læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop sanser og bevægelse
5. Natur udeliv og science

6. Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstemaerne afspejler den brede læringsforståelse, som er i dagtilbuddene.

Der er fastsat to læringsmål for hvert læreplanstema. Disse udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring, samtidig med at der sættes en fælles retning for det pædagogiske arbejde.

Den pædagogiske læreplan indeholder pædagogiske

refleksioner og retningsgivende eksempler på, hvordan dagtilbuddene arbejder med at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vejledning til udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Organiseringen af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Planlægning af det pædagogiske arbejde tager afsæt i dagtilbudslovens § 8-10. Alle daginstitutioner og dagplejen skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan for hele børnegruppen i alderen 0-2 år og for børnegruppen i alderen fra 3 år og frem til skolestart. Hvis børnene er organiseret i andre aldersgrupper, udarbejdes den pædagogiske læreplan på baggrund af denne organisering. Den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år.

Udfyldelse af læreplansskabelonen

Denne pædagogiske læreplan er delt i to.

I første del beskrives det *pædagogiske grundlag*. Her beskrives med korte pædagogiske refleksioner, hvordan det enkelte dagtilbudsområde arbejder med det pædagogiske grundlag, og hvordan de enkelte elementer omsættes i området. Denne del af den pædagogiske læreplan udarbejdes i området.

Den anden del af den pædagogiske læreplan fokuserer på *de seks læreplanstemaer og de 12 læringsmål*, og den tager afsæt i det pædagogiske grundlag. Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer, og det skal fremgå, hvordan det understøtter læringsmålene. Til dette kan der eksempelvis

anvendes praksisfortællinger som pædagogisk redskab. Anden del af den pædagogiske læreplan udarbejdes i den enkelte daginstitution.

Herudover beskrives til sidst i den pædagogiske læreplan, hvordan der arbejdes med inddragelse af lokalsamfundet og børnemiljøet.

Nationale krav til den pædagogiske læreplan

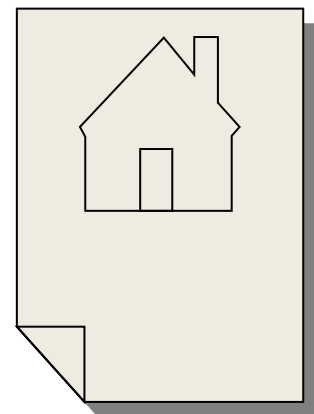
Det gælder for både det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne samt de 12

læringsmål, at indholdet er nationalt fastsat og beskrevet i *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og*

indhold (Børne- og Socialministeriet 2018) og i *Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold og i seks læreplanstemaer* (2018).

Du kan finde relevante links i værktøjskassen på side 20

Praktiske oplysninger

Lidt om området og den enkelte daginstitution

- Området: *Område Ølstykke repræsenterer 7 institutioner. Fem 0-6 års huse og 2 børnehaver. I hvert hus er der en Daglig leder, som refererer til vores områdeleder Mariann Knudsen. Den daglige leder samarbejder med Området om pædagogik, værdier, samarbejde, udvikling m.m.*
- Hvor ligger institutionen:
- *Børnehuset Maglehøj ligger på Agervænget 38, 3650 Ølstykke. I et stille parcelhuskvarter. Tæt på skov, natur, offentlig transport, bibliotek m.m.*
- Hvor mange børn:
- *Maglehøj er normeret til 12-15. vuggestuebørn 0-2,11 år og 38-40 børnehavebørn 2,11-5 år.*
- Hvor mange medarbejdere:
- *9-10 medarbejdere, en køkkenmedarbejder. og en Daglig leder.*
- Frokostordning:
- *Børnehuset serverer hver dag et tilberedt frokostmåltid for børnegruppen.*
- Åbningstider:

- Mandag-tirs.- ons.- tors.- åbner inst. kl. 6.30 og lukker kl. 17.00.

Fredag åbner inst. kl. 6.30 og lukker kl.16.00.

- Hvilken børnegruppe læreplanen gælder for:

Den Styrkede pædagogiske læreplan gælder for de yngste børn 0-2,11 år.

(Læreplanen er delt op i to. En der dækker de 0-2,11 årige og en for de 2,11-5 årige børn).

De to planer ligger meget tæt op ad hinanden i forhold til værdier, læringsmiljøer, relations arbejde, fokus på udvikling, læring trivsel og dannelse, men tilgangen, måden pædagogen praktiserer på er forskellig i forhold til de to aldersgrupper.

Det pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag består af ni forskellige elementer, som danner grundlaget for, hvordan der arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle vores dagtilbud.

Først beskrives elementerne børnesyn, dannelse og børneperspektiv leg, læring og børnefællesskaber, dernæst beskrives det pædagogiske læringsmiljø og til sidst beskrives arbejdet med forældresamarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhængen til børnehaveklassen.

Det pædagogiske grundlag beskrives områdevis.

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan elementerne omsættes og kommer til udtryk i praksis.

Elementerne kan beskrives samlet eller hver for sig.

Leg, Læring og Børnefællesskaber:

Alle børn skal opleve at være en del af børnefællesskabet. Igennem leg og læring arbejder vi med, at børn får mulighed for at agere både som individ og i fællesskab. Det pædagogiske personale er rollemodeller i alle sammenhænge.

- Vi er bevidste om vores rolle, position og måde at agere på – både i ord og handlinger.
- Vi skal sikre en opmærksomhed på hvordan legefællesskaberne blandt børnene udvikler sig.
- Vi skaber rammer for læringsmuligheder i leg, rutiner og aktiviteter.
- Være bevidste om, at relationen altid er den voksnes ansvar
- Vi skal skabe glæde
- Være nysgerrige og undre os sammen med børnene
- Være fysisk og mentalt nærværende

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv:

Alle børn har ret til at blive inddraget og hørt, hvilket er essentielt for barnets udvikling af identitet. Med respekt for barnets livsvilkår forsøger vi at forstå barnets oplevelser og handlinger.

Barnets stemme skal inddrages og barnet inviteres til at deltage aktivt i demokratiske processer:

- Vi skaber muligheder for barnets aktive deltagelse i dagligdagen
- Vi følger børnenes spor
- Være tilgængelige og nysgerrige på barnet
- Arbejde med ICDP som pædagogisk redskab
- Se børnene individuelt
- Tage børnene alvorligt, så de oplever sig mødt og forstået
- Anerkende barnet og lade barnet være medbestemmende indenfor de givne rammer
- Børn skal have lov at øve sig
- Have en anerkendende og respektfuld tilgang til både børn og voksne

Pædagogisk læringsmiljø

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan I hele dagen arbejder med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Tag udgangspunkt i følgende situationer:

- leg
- planlagte vokseninitierede aktiviteter
- spontane aktiviteter
- børneinitierede aktiviteter
- daglige rutiner

Det pædagogiske læringsmiljø skal tage afsæt i det pædagogiske grundlags øvrige elementer.

Det pædagogiske læringsmiljø:

Det pædagogiske læringsmiljøet er afgørende for, at børn lærer, trives, dannes og udvikler sig igennem leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner. Det pædagogiske læringsmiljøet er til stede hele dagen og sker i alle interaktioner.

- Vi skaber differentierede læringsmiljøer, der møder det enkelte barn og børnegruppens nærmeste zone for udvikling
- Læringsmiljøet skal udvikles i en konstant proces af refleksion, udvikling og evaluering
- Skabe æstetisk inspirerende læringsmiljøer
- Det pædagogiske læringsmiljø praktiseres med udgangspunkt i Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber.

Samarbejde med forældre om børns læring

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan der samarbejdes med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring:

Vi skal skabe rammer for et tillidsfuldt og respektfuldt konstruktivt samarbejde med alle forældre og sammen være nysgerrig på børnenes perspektiver

Kontinuerlig forventnings afstemning mellem forældre og institution

Dialog sker løbende i dagligdagen samt i rammesatte møder.

Dialoger i dagligdagen omkring succeser/ udfordringer hos barnet, som man sammen kan udveksle perspektiver og fremtidige handle muligheder til.

Med udgangspunkt i trivselsvurderingerne afholdes samtaler, hvor det enkelte barns trivsel og udvikling er i fokus samt tillige barnets deltagelse i børnefællesskabet. Der udveksles erfaringer og perspektiver samt at der aftales et fremtidigt arbejde med barnets trivsel.

Vi har fokus på at inddrage forældrene i forhold til barnets læringspotentiale samt nærmeste udviklingszone.

Område bestyrelsen inddrages i forhold til deres input til et konstruktivt samarbejde mellem forældre og institution.

Børn i udsatte positioner

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan der skabes et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes:

Vi arbejder fokuseret med ICDP som metode til, at kvalificere interaktionen mellem barn og voksen hvilket er særligt betydningsfuldt for børn i udsatte positioner.

- Vi skaber differentierede læringsmiljøer, der møder det enkelte barn og børnegruppens nærmeste zone for udvikling
- Læringsmiljøet skal udvikles i en konstant proces af refleksion, udvikling og evaluering
- Det pædagogiske læringsmiljø praktiseres med udgangspunkt i Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber.
- For at tilrette lægge et pædagogisk læringsmiljø som tilgodeser børn i udsatte positioner inddrages andre faggrupper, som er behjælpelig med at nuancere og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Vi har fokus på hvordan vi beskriver og italesætter børn i udsatte positioner. Vi beskriver barnets potentialer, ressourcer og dernæst hvilke udfordringer barnet har og i hvilke situationer.
- Vi arbejder kontinuerligt med handleplaner for at skabe et kvalitativt pædagogisk arbejde omkring barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Sammenhæng til børnehaveklassen (kun gældende for kommende skolestartere)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen og mini SFO:

Overgang fra institution til skole er et skifte i barnets liv. Vi arbejder i område Ølstykke derfor med at skabe en tryk og sammenhængende overgang.

Der er udarbejdet en folder i området som relaterer sig til kommunens folder om den "gode overgang". Heri er beskrevet konkrete tiltag på arbejdet med den gode overgang.

Dagtilbuddene arbejder kontinuerligt med aldersrelaterede grupper. Det sidste år inden skolestart er der særligt fokus på, eks. fordybelse, vedholdenhed og selvhjulpenhed tilpasset børnenes udviklingsniveau.

De seks læreplanstemaer og 12 læringsmål

Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Der er fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. Målene udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Denne del udarbejdes af den enkelte daginstitution.

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

- Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for alsidig personlig udvikling.

Alsidig personlig udvikling i børnehaven.

Barnets liv og dagligdag i børnehaven. Der er fokus på, at alle børn har et fundament for at fordybe sig, lære og være en del af fællesskabet. Der arbejdes med en dagsrytme, hvor forudsigelighed og gentagelse, organisering og struktur er en del af det fysiske og psykiske miljø som barnet er i.

Barnet har mulighed for at fortælle om sine tanker og ideer i relation til de miljøer barnet besøger og involverer sig i gennem dagen.

Barnet oplever i dialogerne barn-barn/barn-voksen at blive hørt og få reaktioner på tanker, overvejelser, ytringer og synspunkter.

Alle børn inviteres ind eller modtages i de daglige planlagte aktiviteter og rutiner, så barnet kan bidrage til at løse en given opgave og dermed opleve, at det har værdi/betydning. Barnet skal føle sig betroet og føle, at det er en del af et fælleskab, hvor alle byder ind og det, der kommer til udtryk har værdi.

I de voksen initierede aktiviteter (barn-voksen) oplever barnet, at der kan være forskellige ideer til løsning af en opgave, ramme for en leg, spilleregler m.m. På den måde arbejdes der med kompromis, udsættelse af behov, mod "jeg går med fællesskabet" og være åben for sin omverden.

I læringsmiljøerne har barnet mulighed for at blive inspireret, bidrage, sige til og fra. Barnet bliver betroet opgaver, som har fokus på at understøtte det relationelle, venskaber, hjælpe hinanden, blive selvhjulpne, mestring, blive inspireret, udvikle jeg-følelse, lytte, forhandle...

I læringsmiljøerne er der fokus på voksenordenen (bilag vedlagt), zonen for nærmeste udvikling og "tryghedscirklen". Når barnet tager initiativ kan det vende om og møde tryghed og tilskyndelse til at tage de skridt ud i den verden, barnet er nysgerrig på.

Aktiviteterne i læringsmiljøerne har, gennem dagen i børnehaven, fokus på at rumme det brede læringsperspektiv.

I relationer og i fordybelse med sig selv tilegner barnet sig værktøjer i forhold til at være i samspil og fordybe sig (En tid til at være alene og en tid til at være sammen).

Praksisfortælling:

En dreng på 2,11 år skal starte op i børnehaven. Han er en forsigtig dreng, der ofte iagttager det, der foregår og takker nej til at være med, før han føler, at han kan håndtere "aktiviteten".

Han følges med tre andre børn fra vg.stuen ind i børnehaven.

Det er en stor udfordring for ham, han vil ikke sige farvel til mor, han græder heftigt. Hans primær-pædagog tager imod ham hver morgen og er tæt på ham hele tiden. Pædagogen hjælper ham med at udtrykke sine behov, "du må gerne gå ind i vuggestuen og lege og snakke med de voksne", til frokost spiser han sammen med vuggestuen og sidder på den plads han plejer at sidde på. Han sover også i vuggestuen. Hver dag arbejder bh. pædagogen på at skabe relation til drengen, pædagogen sørger for at lave aktiviteter sammen med drengen, samle grene på legepladsen, dække rullebord... Tiden sammen med børnehaven udvides stille og roligt. Det sidste der kommer med er, at drengen flytter ind på sin madras i børnehaven og sover til middag. Ultimo september er han på tur, holder en stor pige i hånden og går med meget rank ryg.

Praksisfortælling:

En pige på 4 år, der så gerne vil lege med de andre piger, kommer let i konflikt og ekskluderes fra fællesskabet.

Pigen er god til at synge og har stort mod i forhold til at optræde. Hun leger i alrummet med 3 andre piger, det går ikke så godt, der diskuteres og der er store uenigheder. De andre siger at hun ikke kan være med, hvis hun hele tiden bliver ved med at gøre noget, som ikke er aftalt.

Pigen er god til at organisere og optræde. Hun kommer med en ide, om de ikke skal lave en sangforestilling. De andre piger synes, det er en god ide. De bygger scene, mikrofoner, vælger sange, hvem er forsanger og hvem er kor.

Pædagogen, der er bagved legen, kan nu gå ind og understøtte, at de alle har mulighed for at vælge en sang og være solister.

Social udvikling

Pædagogiske mål for temaet:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- Beskriv hvordan temaet social udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet social udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for social udvikling.

Social udvikling i børnehaven.

Der er fokus på, at barnet bliver modtaget af en primær-voksen, når det starter op i bh.

Den voksne hjælper barnet med at blive tryk og vise tillid. Langsomt åbnes der op mod de andre børn og voksne i gruppen. Der er fokus på de tegn barnet viser, det er pædagogens rettesnor i forhold til, hvad barnet kan rumme. Barnet har følgeskab af den voksne og nogle af de andre børn, i forhold til at rumme alt det nye og blive en del af gruppen/fællesskabet.

Det enkelte barns sociale udvikling ses i relation til de andre børn. Et fællesskab defineres ud fra barnets behov og zonen for nærmeste udvikling. (Fællesskab kan være: et barn og en voksne/ to børn og en voksne, alle børn og to voksne). Der arbejdes med aktiviteter, hvor der er fokus på, at det enkelte barn har en rolle/position (give og modtage, udfolde tanker og ideer).

Der er fokus på at understøtte dialoger, der skal fremme børnenes oplevelse af, at deres overvejelser, ideer og uenigheder har værdi, empati-indlevelse i andre og kompromis kan rummes, vente på tur, lytte til de andre børn, sætte sig igennem er værdifuldt at beherske.

Der er en organisering af dagligdagen, der understøtter børnenes behov for udvikling, trivsel, læring og dannelse (Organisering og struktur på dagen, arbejde og være i mindre gr., bruge hele den fysiske ramme).

Vores beskrivelse af læringsmiljøerne, Rutinerne, Børnenes leg og de Planlagte aktiviteter (Bilag vedlagt), har til formål at skabe og understøtte barnets muligheder for læring gennem hele dagen og at understøtte børnenes deltagelsesmuligheder, være en del af et fællesskab. De voksne har fokus på at skabe læringsmiljøer, der er kendetegnet af fleksibilitet, overskuelighed, ro til at lege, lære og fordybe sig.

Alle børn skal opleve, at der er brug for dem, at de kan hjælpe og være med til at gøre en forskel. Det pædagogiske miljø har fokus på at bevæge sig fra, at barnet hjælper til og til at barnet løser opgaver som ligeværdig deltager. "Det er vigtigt for fællesskabet, at du er med".

Praksisfortælling:

Erik er blevet våd på legepladsen. Ingolf tilbyder at hjælpe Erik med det våde tøj, de to drenge går ind. Erik er meget våd, til sidst sidder Erik i undertøj. Det våde tøj ligger i en bunke på gulvet. Ingolf og Erik ser sammen i Eriks kasse og rygsæk, om der er ekstra tøj. Erik tager det tørre tøj på, de laver lidt sjov og små-leger. Ingolf går på badeværelset og leder efter en pose til det våde tøj. Tøjet kommer i posen. Der mangler strømper, den del kan de ikke selv løse, så Ingolf kalder på en voksen, forklarer situationen, den voksne har ingen ekstra sokker i låne-kassen. De tre ligger en plan, de spørger Karl om Erik må låne et par sokker af ham, det er ok. De to drenge gør opgaven færdig. De to drenge plejer ikke at lege sammen, de får nu lov til at blive inde og lege med Lego. (Pædagogen ved godt, at drengene er gået ind, men vælger ikke at forstyrre dem i den vigtige opgave/proces).

Praksisfortælling:

Jonas har det svært i gruppen:

Jonas bliver hurtigt frustreret, hvis nogen forstyrre hans leg, han græder og skriger og slår nogle gange. De andre børn ligger afstand til ham, er måske lidt bange for ham. Pædagogen er optaget af at højne hans position i gruppen. Pædagogen inddrager ham i opgaverne omkring måltidet. Jonas er rigtig god til at huske, hvem der har de 20 forskellige madkasser til mellem-måltiderne.

Når Jonas tager en madkasse fra rullebordet, smiler det barn til ham, som er ejermand, Jonas smiler igen og løber hen til barnet med madkassen. Der går noget tid og Jonas får ro og fred til at lege, de andre børn ser ham, som ham der hjælper med min madkasse og han er god til det. Børnene begynder at søge Jonas og de bliver efterhånden lukket ind i hans lege, når de spørge om de må være med.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kommunikation og sprog.

Sprog og kommunikation i børnehaven.

Sproget er i alt det vi gør og arbejder med sammen med børnene, i de daglige rutiner, aktiviteter og legen. Sproget er med os hele tiden og udvikles hele tiden. I alle aktiviteter er sproget en ingrediens, der skal til, for at det børnene laver og er optaget af kommer til at hænge sammen/ give mening. Der er hele tiden fokus på at sproget er i spil, det kommer ikke af sig selv.

I børnehaven er vi optaget af dialogerne (turtagning). Pædagogen ser barnet i mange sammenhænge og tager initiativ til at føre samtale.

Pædagogen benævner/ italesætter, det der er omkring os, det der er i spil, når barnet peger på mælken, kommer den ikke bare, men barnet støttes i verbalt at formulere sit behov/ ønske om at få mælken.

Pædagogen er sproglig rollemodel. Når vi skal I garderoben italesætter hun gøremålet, så børnene forstår det, kan vende tilbage for at få hjælp, kan guides, når barnet slipper opgaven midtvejs.

Pædagogen danner sig et billede af hvert barns sproglige kunnen. Med læringsstigen og Zonen for nærmeste udvikling understøtter pædagogen den sproglige udvikling.

Sproget er naturligt med i alle læreplanstemaerne. Når vi hopper og løber kommer børnene til at formulerer jeg sveder, jeg bliver tørstig, jeg får puls, jeg kan høre at min vens hjerte slår.

En praktisk-pædagogisk fortælling om discipliner om sprogarbejdet:

- Læringsmiljø med familier, tegninger og andre ting der giver anledning til samtale, både mellem barn-barn og barn-voksen (tal, bogstaver, dyr, min familie)
- Vi læser dagligt historier og har bøgerne stående tilgængeligt for børnene.
- Varieret samling: sang, historiefortælling, kims-lege, sanglege, oppe-nede-over-under og farvelege, fortæl om dig selv...
- Emnesamtaler: Samtale om frokosten, hvad spiser vi, hvad spiste du derhjemme i går, hvad skal du have i dag. Fritidsaktiviteter: gymnastik, fodbold, svømning.
- Samtaler på toilettet, vasker hænder, bleer...
- Børnene har hver deres tegnehæfte de kan tage i deres skuffer og fri adgang til farveblyanter
- Køkkenhjælperne tæller tallerkener, genkender symboler (sol, måne, stjerner) skriver ned eller får fortalt, hvor mange børn der er på hver stue

Børnene er ofte delt op i mindre grupper, når vi f.eks. spiser eller sidder og tegner og klipper, laver puslespil eller spiller spil. Her får børnene oplevet din tur-min tur, at man er stille og lytter, når de andre taler og at der er plads til, at man kan fortælle, om det man har på hjerte/ er optaget af.

Pædagogen, der er omkring den mindre gruppe, har mulighed for at være med i dialogen, udvide indholdet i dialogen, tage noget med sig videre i forhold til sprogarbejdet.

Praksisfortælling:

To piger sidder og tegner, den ene siger ved du godt at Sofus skal flytte til Fyn, den anden pige siger ja, det ved jeg godt, og der taler de kun fransk og lille smule engelsk, den anden pige siger ja.

Praksisfortælling:

En dreng fortæller, at han skal på ferie. Pædagogen siger hvor dejligt, hvor skal du hen og han svarer, at det ved han ikke, men han fortæller, at han skal i sommerhus. I sommerhuset er der swimmingpool og trampolin. Pædagogen siger, så kan du bade, hver dag. Drengen siger ja og jeg har fået et stort dyr, jeg kan bruge (han har svært ved at forklare, hvad han skal med dyret). Pædagogen hjælper lidt, et badedyr man kan sidde på. Drengen bekræfter, han siger for jeg drukner tit... Pædagogen og drengen får en dialog om at have vinger på, for ikke at drukne og ligeså med badedyret.

Praksisfortælling:

To børn dækker rullebord, de tæller gaffler, tallerkner, kopper m.m. Da de synes, de er færdige og er på vej mod stuen, spørger pædagogen, om de har det hele med. De stopper op og ser længe på bordet, den ene siger nej, vi mangler kander.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for krop, sanser og bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse i børnehaven.

Barnet oplever, at der gennem dagen er en vekselvirkning mellem ro til kroppen og at kroppen skal bevæges.

I de planlagte aktiviteter er der opmærksomhed på, at kroppen er i bevægelse, sammen med sproget, det undersøgende (hvad sker der med min krop, når jeg bliver forpustet).

Det fleksible læringsmiljø er i fokus. Når barnet skal spille spil, henter det selv spillet; op på en høj stol, balancere med spillet medens det kommer ned igen. Barnet henter en taburet, når der mangler en ved bordet, man skal måske ud at låne på en anden stue.

I de voksne initierede aktiviteter får barnet mulighed for at bruge sine sanser og udfordre sin krop. eks.vis kravle højt op, balancere, gribe, lytte, lugte, røre og smage...

Der er fokus på at gå med børnene/ følge deres initiativer, en sangleg kan godt flytte sig over i en koldbøtte leg og brede sig over et større areal.

Der arbejdes med afslapning hver dag i hele huset. Alle børn har en måtte, der er 20 min. stilhed i Maglehøj dagligt.

Der er fokus på, at det fysiske læringsmiljø for temaet, er fleksibelt og ændrer sig i forhold til børnegruppens behov og passioner (køn, passioner, konstruktion kan kræve plads...)

Praksisfortælling:

Børnene er meget glade for afslapning. I rummet, hvor det foregår, er der et stort legetæppe. Hver dag er der kamp om at få en plads på tæppet. Der arbejdes med, at vi skiftes til det.

Der bliver indkøbt måtter til afslapning, så nogle børn kan ligge på tæppet og andre på en måtte. Det højner afslapningen, der bliver mere ro, nogle børn, der har svært ved at deltage, men gerne vil, har pludselig fået et afgrænset rum og kan gennemføre.

En pige som har mange udfordringer, men som vil være med i afslapningen, selvom det er svært for hende, ligger sig lige uden for døren på sin nye måtte og er nu med på det niveau, hun kan håndtere. Pædagogen ligger sig ved siden af hende og støtter op om hendes ønske og initiativ.

Praksisfortælling:

To drenge henter alle hulahopringene i skuret. Det må de egentlig ikke, de bruges til planlagt bevægelse. De starter en leg, hvor de har en ring op om nakken, de svinger den rundt og hopper igennem, de prøver med op til tre ringe. De fanger hinanden kontrolleret. En lidt vild leg, men de to drenge eksperimenterer, så de koncentrerer sig om koordinering, hastighed, præcision og balance. Legen varer ca. 45 min. og flere børn kommer til.

Praksisfortælling:

Nogle børn og en pædagog er i gang med at rydde op på legepladsen. Der fejes, skovles og fjernes store grene. Vi er i gang med at læsse en trækvogn, da en af drengene pludselig stopper op og siger, "årh, prøv lige at mærke mit hjerte. Det banker rigtig meget". Vi taler om, at hjertet banker meget, fordi han arbejder hårdt og bruger sin krop. En af pigerne konstaterer, at når hjertet banker så meget, betyder det, at han har fået motion og det er godt for det skal man have, det siger hendes far. Og desuden får man store muskler.

Det får alle til lige at måle muskler, inden arbejdet kan fortsætte.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for natur, udeliv og science.

Natur, udeliv og science i børnehaven.

Børnene i børnehaven sår og følger planterne i plantekasserne på legepladsen. De hopper i vandpytter, leger med vand, får regn i ansigtet, hælder ting fra element til element, sætter gyngen i gang, kravler op på den og erfarer, jeg kan selv få fart på ved egen kraft. De studerer edderkopperne, skolopendrene og bænkebidderne... observerer insekthotellet og lærer at edderkoppen er et nyttedyr og meget spændende, den kan hænge sit hus op i en tynd tråd.

Indenfor er farverne, formerne, konstruktion og elementer i bevægelse, en integreret del af læringsmiljøerne. Begreber som oppe, nede, trekant, firkant, rød, sort, dreje rundt og stå stille ligeledes.

Sortering af affald og genbrug er i fokus i den daglige pædagogik. De planter, vi har sået, frø og spire, i foråret, spises om efteråret. Voksne og børn vander gennem sommeren.

Den undersøgende og eksperimenterende tilgang er naturlig for barnet, men læringsmiljøet skal være opmærksomt på at skabe basis for, at barnet kan udfolde sit behov for at undersøge og eksperimentere.

Hvorfor kan man ikke altid se edderkoppespind, hvad skal jeg gøre, når jeg møder en edderkop på min vej, hvad gemmer sig under den tykke stamme på legepladsen, hvad sker der når jeg hopper i vandpytten og kan man fange luften. Børn og voksne er hver dag på

opdagelse sammen, i den natur de har lige uden for døren. Hvad kan min krop, jeg fryser, jeg sveder, jeg er stærk, jeg er modig, i naturen.

Konstruktionsleg er et læringsmiljø, hvor barnet kommer til at eksperimentere, konstruere/være skabende, møde begreber trekant, firkant, stor, lille, farve, balance, konstruere stabilt, skabe og udtænke konstruktioner til bestemte formål.

Samtalen om Solen der varmer, hvad sker der med det grønne affald, hvorfor er det ikke så godt at bruge sølvpapir, hvor kommer vores mad fra, hvorfor laver vi insekthotel...

Bålet og dets muligheder, save brænde, lave mad over bål, hvad tager vi og hvad kan vi give tilbage.

Kompost: Skrællerne fra æblerne må gerne komme tilbage i bedet... når de er komposteret.

Praksisfortælling:

Nogle børn og en pædagog er ved at sortere en rodebunke på p-pladsen. Der er mange små fliser der skal flyttes. Da vi flytter de nederste fliser, vrimler det med bænkebidere og skolopendre. En dreng tager en stor skolopender op i hånden, der kravler rundt på ham og de andre børn samles om ham. Vi taler om at den har mange ben og om den mon kan lide dræbersnegle. Dem har vi nemlig også fundet en masse af. Drengen siger, at han synes det er ærgerligt at bunken skal flyttes af arbejdsmændene, for det er jo skolopendrenes yndlingssted at bo.

Praksisfortælling:

Det er tidlig morgen, der er let tåge, vi åbner på legepladsen. I sollyset kan børnene se 1000-vis af spindelvæv, de bliver iagttaget. Pædagogen fortæller børnene, at man godt kan fange et spindelvæv. Børnene får et stykke karton og føre det ind i spindelvævet, drysser hvedemel på, ryster det og vævet sidder der meget fint. Vi har en lang snak om hvordan vævet bliver lavet og børnene er meget optaget af hvor forskellige vævene ser ud.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for temaet:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kultur, æstetik og fællesskab.

Kultur, æstetik og fællesskab.

I børnehaven arbejder vi med mange forskellige discipliner inden for kultur, æstetik og fællesskaber.

Barnet møder eventyret eks. vis De tre bukkebruse, Rapunzel, De tre små grise...

I eventyret har barnet mulighed for at mærke/ identificere sig med sammenhold, retfærdighed, mod, styrke, strategi, sprog...

Eventyret læses, leges, foldes ud i kunst...

Legen understøtter fællesskabet, begejstring, fantasi og kultur. Vi leger/arbejder med eventyret, hvor vi selv får roller/ afprøver Eks.vis de tre små grise, hvor vi prøver at puste til de forskellige materialer husene er bygget af. Vi taler om, hvem tror vi klarer den store trussel, som ulven er...

I børnehaven møder barnet eventyr, lege, rim og remser, sang og musik og film. Det er discipliner, der understøtter fællesskabet og er en del af vores kulturarv.

Erfaringsmæssigt ved vi, at det giver energi og glæde at arbejde med disse discipliner. Vi ser ofte at barnet tager det oplevede og erfarede med i sin leg.

I Børnehaven arbejder vi dagligt med billede-udtryk (akvarel, maling, tusser, blyant, landart m.m). Pædagogen understøtter, at barnet er i proces og at der skabes et resultat, hvis det er et mål for barnet. Børnene kan altid pege deres eget billede ud. Vi tror på at det har betydning for selvopfattelse, at kunne udtrykke sig, skabe noget gennem kunst og kultur.

Discipliner i Børnehaven.

- Eventyr
- Lege
- Rim og remser
- Sang og musik
- Film
- iPad
- Kunst projekter med bundne opgaver. Fernisering: vi viser vores processer og resultater
- Kost i forskellige kulturer
- Hvor bor jeg, hvem er jeg, hvem er min familie.

Praksisfortælling:

En lille gruppe børn er optaget af rim og remser og er kommet til Punktum-punktum, komma -streg, sådan tegnes Nikolaj.

Børnene siger remsen og den voksne inspirerer til, at det kunne være en ide at tegne remsen.

Børnene arbejder med Nikolaj gennem akvarel. Børnene står ofte sammen ved væggen med akvarellerne og taler om de forskellige udtryk og hvilken de har lavet.

Praksisfortælling:

To piger sidder og tegner katte, den ene er meget utilfreds med sin kat, hun er ked af det og kritiserer sit eget udtryk. Pædagogen prøver at opmuntre, men pigen vil have sin kat til at se ud som det andet barns..

Barnet siger, "jeg har en kat derhjemme, derfor er jeg god til at tegne katte". Det hjælper ikke det andet barn. Barnet siger, hvis vi kan låne en iPad, så skal jeg tegne en kat til dig, som du kan se efter, så kan du lære at tegne en kat lige som mig. Det kommer til at ske, fordybelsen fortsætte og begge piger er tilfredse med deres billeder af katte.

Praksisfortælling:

De kommende skolebørn er til fællesdag dag med de store børn fra de andre børnehaver. Børnene bliver delt op i grupper på tværs af inst. Børnene skal igennem 8 forskellige aktiviteter med voksne og børn, som de ikke plejer at være sammen med.

Pædagogerne havde vendt om det ville lykkedes at blande børnene og være sammen med nye voksne.

Alle børn deltog med glæde og begejstring. Det fælleskab vi oplever, når vi leger nye og gamle lege, skal høre på en instruktør og samarbejde om at gennemføre, havde børnene med sig til den fælles lege- og bevægelsesdag.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet (udarbejdes områdevis)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Inddragelse af lokalsamfundet.

Vi bruger de læringsmiljøer, der er lige omkring os.

I Børnehaven tager vi primært på tur i lokalsamfundet. Vi forholder os til det nære, grøften for enden af vejen, broen over vejen til Tungegården, ind hos naboen og samle æbler, en tur til Møllen for at male korn, fejre jul m.m. Tur til biblioteket for at se film og låne bøger.

Vi arbejder med genbrug og miljø, som er en del af hele vores samfund. De små børn er rigtig gode til at sortere affald, hvis pædagogen går forrest og fastholder fokus på opgaven.

Vi har et tæt samarbejde med skolen, det sidste ½ år inden barnet starter skole. Vi besøger hinanden, vi har venskabsklasser, vi synger sange, som barnet vil møde i skolen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (udarbejdes af den enkelte daginstitution)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø integreres i det pædagogiske læringsmiljø?

Brug gerne praksisfortællinger.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv.

Der er opmærksomhed på, at børn er forskellige og er optaget af forskellige ting på forskellige tidspunkter i deres liv.

I den sammenhæng er vi i Maglehøj optaget af sproget, som er med til at skabe tryghed, tillid og nuancere verden og som skal invitere til dialog og inddragelse.

Sproget er konstant under lup: Barnet skal møde voksne, der taler så det giver mening for barnet og som er befordrende for, at barnet kan agere i fælleskabet og være med sig selv (forfølge ideer og passioner). Dialogen er opsøgende, ligeværdig og der er fokus på turtagninger.

Når barnet starter i børnehaven er fokus, at barnet skal være tryk, have tillid og føle sig værdifuld. Læringsmiljøerne og relationer skal give mening for det enkelte barn.

Der er opmærksomhed på at inddrage børnenes initiativer, tanker og ideer i den pædagogiske praksis.

Praksisfortælling:

De store børn i børnehaven skal på tur, de skal over på legepladsen i kvarteret og lege regellege: De har også den store faldskærm med, som de alle kan være under og er vilde med.

På fortovet ser de en due, den er død og den er flået op, der er frisk blod og fjer omkring den. Børnene er meget optaget af duen, et barn siger, " Den er kørt over".

Den voksne siger: " Jeg tror, måske det er en rovfugl, en spurvehøg, der har dræbt den, kan I se, at der er spist af den?". Pædagogen tager billeder, som de kan vise hjemme i børnehaven.

De når ikke over på legepladsen. De næste dage vender børnene tilbage til oplevelsen med duen. De voksne tager børnene med tilbage til duen for at se, hvad der sker fra dag til dag. En dag er der ikke noget tilbage af duen, da de kommer.

Praksisfortælling:

I Maglehøj har vi en regel om, at man må have bare tæer i sandkassen og når man leger med vand ellers har man sko på.

Et barn leger på ruchebanen, barnet har bare fødder. Pædagogen er lidt langt væk fra barnet. Hun hæver stemmen venligt og kalder på barnets opmærksomhed med barnets navn. Det gør hun 3 gange. Barnet ser mod hende og svarer tilbage, " Eskild tage dine sko på, Eskild tage dine sko på, Eskild tage dine sko på".

Beskrivelse af Læringsmiljøer (Bilag 1)

Læringsmiljøer:

I barnets dagligdag og aktiviteter er der fokus på læring "hele dagen". Barnet lærer henholdsvis i de daglige rutiner, i leg med andre og med sig selv og i de planlagte aktiviteter.

Læringsmiljøet "lever", så længe det understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Bevægelse i/ forandring af læringsmiljøet sker hele tiden:

- Pædagogen observerer børnene i det fysiske og relationelle miljø og beskriver praksis
- Pædagogen ser på tydeligheden i det fysiske miljø
- Pædagogen er i dialog med forældrene i dagligdagen
- Forældrerådet/ forældremødet inviteres til drøftelser vedr. barnets behov og passioner
- Pædagogen relaterer læringsmiljøet til det der sker i samfundet (eks.vis sundhed, robusthed, mod, nærvær...)
- Teori om læringsmiljøer (Rutinepædagogik...)

Læringsmiljøet har Det pædagogiske grundlag som fundament.

Barnet skal mødes anerkendende i forhold til alder, udvikling, handlemåder, passioner...

Tryghed, forudsigelighed og inddragelse af barnet er basis i de relationelle sammenhænge som barnet er en del af.

Sprog og kommunikation har konstant fokus: Hvordan henvender vi os til børnene!

Eks.vis: "Pædagogen siger til barnet, vil du hjælpe med det her... eller vi skal have lavet det her arbejde, jeg tror at det er noget du synes er spændende eller det vil jeg gerne fortælle dig om måske har du nogle gode ideer til hvordan vi kan gøre det".

Pædagogen er optaget af at invitere til dialoger om barnets tanker, fortællinger, interesser...

Pædagogen arbejder anerkendende sammen med barn og forældre i forhold til at skabe sammenhæng for barnet.

Der er fokus på stemning, refleksion på om der arbejdes med glæde og begejstring.

Legen:

Legen har stor betydning for det lille barns udvikling i forhold til trivsel, dannelse og læring.

Gennem leg udvikler og tilegner barnet sig kompetencer, der har væsentlig betydning for barnets identitet, selvopfattelse og evne til at indgå i forpligtende fællesskaber og relationer. I legen udvikles barnets viden, færdigheder, sprog, bevidsthed, opmærksomhed, overblik, koncentration og evne til at konstruere og analysere. I relation med andre børn lærer barnet at styre efter egne og andres mål, give sig og fastholde, tænke konkret, abstrakt og symbolsk. Gennem legen bearbejdes erfaring, barnet tilegner sig ny viden og kropsliggør den. Gennem leg sikres barnet mulighed for at skabe sin egen udvikling.

Den voksne har ansvar for at skabe rum og plads til børnenes leg, et bredt og alsidigt rum, der sikre læreplanstemaernes bud operationaliseret, videre at legemiljøet tænker køn, alder og de forskellige former for leg ind i planlægningen og i de muligheder vi gerne vil sikre børnene.

Pædagogen har tillige ansvar for at inspirere til legen gennem viden, oplevelser og aktiviteter.

Legen er den primære platform for barnets læring og udvikling i vuggestuen og børnehaven. Dagligdagen er struktureret i en vekselvirkning mellem barnets egen leg og planlagte aktiviteter. Hertil kommer de aktiviteter barnet gerne vil have gang i, hvor den voksne opgave er at lytte og understøtte, så barnet oplever, at det hun/ han er optaget af, finder på og gerne vil, realiseres/ tages alvorligt af den voksne.

Rutinerne:

Det er gennem rutinerne, som er grundlaget for at dagligdagen fungerer og at miljøet er trygt og forudsigeligt, at børnene dagligt bringes i situationer, hvor de skal løse opgaver og samarbejde med andre på bestemte måder og med klare mål foran sig. Det er vigtigt, at barnet føler, at det er en del af et fællesskab, hvor vi alle bidrager og løser opgaver til glæde for fællesskabet. Et fællesskab hvor der er tillid til barnet, hvor barnet er betroet og føler at opgaverne og aktiviteterne er vigtige og betydningsfulde.

Børnene inddrages i husets rutiner. Rutiner knytter sig til - Hygiejne for barnet selv, toiletbesøg, håndvask. - Påklædning, tøj af og på, mærke kulde og varme. - Køkkenaktiviteter, måltider, rengøring og oprydning. - Hjælpe hinanden med det der er svært enten p. g. a. alder, mod, udfordringer...

Prof. Steen Larsen DPU. Citat: " Den der udfører arbejdet/ opgaverne løber med kvalifikationerne" eller " Det er de hænder der arbejder, der lærer noget".

Vuggestuen og børnehaven har fokus på at skabe et miljø, hvor "Det er forbudt at gøre noget uden børn".

Dannelse af hjælpsomhed, selvhjulpethed, selvstændighed og tilhøre fællesskabet er nøglebegreber i forhold til at indgå i husets rutiner.

Planlagte aktiviteter

De planlagte aktiviteter planlægges ud fra Det pædagogiske grundlag som fundament og de 6 læreplanstemaer (Den styrkede pædagogiske læreplan).

Børn er nysgerrige, interesserede, vil gerne bidrage og være deltagere i de aktiviteter, som de voksne planlægger og udvikler sammen med børnene.

Aktiviteterne foregår i et roligt tempo, børnene forberedes " HVAD ER DET DER SKAL FOREGÅ". Børnenes interesse og inspiration har indflydelse på indhold, forløb og i forhold til tid.

Aktiviteterne skal være planlagte og forberedte i forhold til mål, børnegruppe og dokumentation. Følgende overvejelser indgår i forberedelsen. Børnenes interesser, børnegruppens modenhed og sammensætning, den fysiske rammes muligheder og ressourcer der er til rådighed.

I de planlagte aktiviteter, som kan foregå i alle læringsmiljøerne, arbejder pædagogen med at bidrage til læring og viden, komme til at beherske forskellige discipliner, understøtte forskellige udfordringer hos børn, bidrage til at barnet udvikler robusthed, mod, fordybelse og ihærdighed og føler sig værdifuld i sig selv og fællesskabet.

"Det fysiske miljø udnyttes i videst mulig omfang, så lege og aktiviteter i mindre grupper er indarbejdet i den daglige organisering af læringsmiljøerne. Stille leg og mere fysisk leg (med lyd) gives plads, så det hele kan udfoldes så meget som muligt. Organisering af leg og lege-aktiviteter foregår ved at have fokus på relationer, køn, barnets interesser, pædagogiske behov og nærmeste zone for udvikling".

Læringsmiljøerne understøttes af tilgange og metoder:

- Det pædagogiske grundlag (Kornblomsten: Det pædagogiske grundlag med de 9 elementer)
- ICDP (Pædagogens relations-kompetence)
- Voksenorden (Hvor og hvordan skal pædagogen placere sig og på hvilket niveau skal pædagogen bidrage i forhold til at understøtte barnets, udvikling, trivsel, læring og dannelse)
- Refleksion og evaluering (Der anvendes flere værktøjer).

Læringsmiljøer/ læreplanstemaer (bilag 2)

Vores beskrivelse af læringsmiljøerne, Rutinerne, Børnenes leg og de Planlagte aktiviteter (Bilag vedlagt), har til formål at skabe og understøtte barnets muligheder for læring gennem hele dagen og at understøtte barnets muligheder for deltagelse, være en del af et fællesskab.

De voksnes rolle er understøttet af teori om voksenorden (foran-bagved-ved siden af) og tilgangen er teori om relations-kompetence (ICDP). De voksne har fokus på at skabe læringsmiljøer, der er kendetegnet af fleksibilitet, overskuelighed, ro til at lege, lære, fordybe sig. Tryghedscirklen, hvor pædagogen har fokus på at være til rådighed, når barnet har brug for at vende om, når det er på vej ud i en ny læring og erfaring, for at hente støtte til at tro på at det godt kan...

De 6 læreplanstemaer i en lille praksisfortælling.

[Praksisfortællingen om Edderkoppespind rummer alle 6 læreplanstemaer!](#)

Alsidig personlig udvikling:

Jeg opdager og iagttager, jeg kan skabe noget, undre mig, opdage sammen med andre.

Social udvikling:

Fællesskab/ fælles oplevelse. Vi ser noget sammen, en voksen og et barn, de andre børn på legepladsen går med på opdagelse, vi fastholder oplevelsen sammen ved at lave en lille udstilling med spind. Barnet tager det lille billede med hjem og der tales videre hjemme, understøtte af beskrivelse på Famly

Kommunikation og sprog:

Ord (dis, tåge, koldt...) begreber (tidlig, stå op, lille, stor...), dialog om morgen og edderkopper.

Krop, sanser og bevægelse:

Morgen, dug i græsset, 1000 edderkoppesind i sollyset. Motorisk beherske at fange spindet, eksperimenterende: kan man det? og hvordan kan vi fastholde det?

Natur, udeliv og science:

Barnet iagttager de mange spind og ser, at de ikke er ens. Der føres samtale om, hvordan det kan være at edderkoppens hus kan hænge i luften og at den kan spinde. Barnet eksperimenterer med at fange spindet og fastholde det bagefter.

Kultur, æstetik og fælleskab:

Skabe et kunstværk, alle gør det og der bliver så mange forskellige udtryk, som vi sammen ser på og undrer os over.

Værktøjskasse

Du kan læse mere om **den styrkede pædagogiske læreplans** rammer og indhold her:

https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/7044%20EVA%20SPL%20Publikation_web_1.pdf

Du kan læse mere om **evaluerende pædagogisk praksis** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/evaluerende-paedagogisk-praksis>

Du kan læse mere om **redskab til selvevaluering** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/redskab-til-selvevaluering>

Du kan læse mere om **redskab til forankringsproces** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/redskab-til-forankringsproces>

Du kan læse mere om **forældresamarbejde** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/foraeldresamarbejde>

Du kan læse mere om **samspil og relationer i det pædagogiske læringsmiljø** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/samspil-og-relationer-i-det-paedagogiske-laeringsmiljo>